

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FŐCSELEKESÉGI ÉS 48-ASPART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:

Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.

Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:

SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:

HOROVITZ ZSIGMOND.

Szerkesztőség és kladóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:

Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

A muszáj-gróf iskolája.

Exempla trahunt. A példák vonzanak. És nemcsak egy bolond csinál százat, hanem egy törvénytelenység, egy basáskodás sem muhat el anélkül, hogy nyomában újabbak és hasonlóak ne következzenek.

A magyar vasutak majdnem évszázados történetében mostanáig még nem fordult elő, hogy valaki, mint a magáéval, merészkedjen rendelkezni a vonatokkal. Nem fordult elő a ragszalontai esetig, amikor Tisza István gróf, a geszi kiskirály félórás utról visszarendelte az áltoldi személyvonatot. Ennek alig pár hete még csak és a hasonló esetek, amelyekről száz évig hallani sem lehetett, most már állandóan napirenden vannak.

A minap a kassai hadtestparancsnok ur kedvéért előbb indították el a kassai gyorsvonatot és több száz utast tettek ki a legnagyobb kellemetlenségnek, most pedig egy másik kegyelmes ur kedvéért csendőrökkel akartak kihurcoltatni egy utast egy vasuti kocsii üres fülkéjéből és kétségtelenül ki is hurcolták volna, ha az az utas nem lett volna országgyűlési képviselő. Szóval a puritán, az extrawurstokat gyűlölő Tisza István példája iskolát csinált és ne lepjen meg senkit, ha legközelebb drága

pénzen vásárolt vasuti jegyével a kajászsószentpéteri őrháznál éjnek idején leszállítják a vonatról, mert valamelyik méltóságos, vagy kegyelmes magyar egyedül, vagy a berátnéjával kíván majd utazni. A derék utasnak, aki ebben a kellemes meglepetésben fog részesülni, mindenkifóltt ajánljuk, hogy a hidegvérét őrizze meg és adja meg magát a sorsnak. Nehogy ellenkezni merjen, mert a méltóságosoknak és kegyelmeseknek vasutas, csendőr, rendőr, sőt még a hadsereg is rendelkezésére áll s az ellenkezésnek könnyen az lehet a vége, hogy lecsukják hatóság elleni erőszak bűntette miatt.

Az ilyen szerencsétlen utas legfeljebb átkozza meg a sorsát, hogy miért nem született a minden oroszok cárja birodalmában, ahol a vonatokat mégsem egyesek kedve szerint dirigálják és ahol mégsem parancsolják el kozákokkal a már egyszer megfizetett helyéről.

Hübbavaló minden szépítgetés, — ezekért a botrányos esetekért egyes-egyedül Tisza István gróf a felelős. Ő a magyar vasutak botrány-lavinájának a megindítója, ő az új, dicstelen és szégyenletes iskola megalapítója. Mert bizonyos, hogy ha a szalontai fólháborító eset nem történik, úgy nem történt volna meg a kassai sem, a nagybecskereki sem.

A kormány felelősségéről nem is beszélünk.

Lukács László, mint kereskedelemügyi miniszter a szalontai esettel kapcsolatosan kijelentette ugyan, hogy a dolgot megvizsgálja és a legszigorubbán fog eljárni, de hát mi van azzal a vizsgálattal és a szigorú eljárással? Hát vizsgált? Eljárt? Ki tud róla?

Pedig bizonyos, hogy ha a miniszter megvizsgálta volna a dolgot és annak eredményeképpen megjelentette volna a Háznak, hogy a vizsgálat során megállapítást nyert, hogy Tisza István, az egyszerű utas inkorrektül járt el, amidőn a fiatal vasuti gyakornokot hivatali kötelességének a megszegésére rábirta s illetve kényszerítette és ha az igazságügyminiszter kötelességéhez hiven, intézkedett volna a bünvádi eljárás megindítása iránt, kétségtelen, hogy Tallián Béla nem merete volna a vasuti botrányokozásban nagynevű mesterét követni.

De addig, amíg a kormány és az országgyűlés többé megelégszik a botrányokozók cinikus kijelentéseivel, hogy nekem sürgős dolgom volt Pesten, vagy hogy abban a fülkében uri képviselő szoktunk utazni, nem lehet remélni, hogy a vasuti botrányok megszűnjenek. A Tisza István példája egyre többeket fog vonzani és csábítani s a nagy közönség egyszerre csak azon

A kegyelmes asszony.

Irtta: VERTESI ARNOLD.

Az 1705-ik esztendőben a kegyelmes ur, Lubomirszky Theodor herceg a husvéti ünnepek alatt Lubló városából lejött Iglóra, fényes udvari népével, lengyel nemesek sokaságával s nagy káridót csapván, megitták, ami bor az érdemes bányaváros pincéjében találtatott s megtáncoltatták, aki szemrevaló cipser leány akadt a városban, tisztos öreg polgárok nagy megbotránykozására.

Mikor a lengyel urak eltávoztak, eltűnt velök a városból Halbschuh Márton Katalin nevű szép hajadon leánya is. Nagy szegény volt az egész városra, hol a nemes tanács szigoruan vigyázott a jó erkölcsre s fejével lakolt, akit rajtacsiptek.

Bizony Halbschuh Katinkának sem fogják kimélni sem szépségét, sem ifjúságát, hanem kifogják rá mondani, hogy feje hóhér pallos által választassék el testétől, csak kezébe kerüljön egyszer a magisztrátusnak, mert példát kell mutatni a leány személyeknek, — hogy megmaradjanak a becsületben s az Ur félelmében.

Halbschuh Márton pedig, aki özvegy ember vala, nagy bujában, szegényében az utcára sem mert kimenni, nehogy ujjal mutassanak rá: ime, ez az az ember, aki olyan csufságra nevelte a leányát, hogy megszökött valami lengyel semmirevalóval, Lubomirszky herceg valamelyik tángérgyalójával.

Szidták az átkozott polgárok, arról is be-

széltek, hogy deputációt kellene küldeni a kegyelmes herceghez; de attól félnek, hogy a kegyelmes ur, aki erkölcsösség dolgában másképp gondolkozott, mint a XIII város polgársága, kineveti őket s váfami affélet mond, ahogy szokta:

— Menjenek csak kigyelmetek Isten hírével s arra legyen gondjuk, hogy az adót pontosan megfizessék. Leány marad még a szépesi szászoknak elég, ha a szépét el is kapkodják az én embereim.

A szigorú erkölcsű szépesi polgárok azonban nem nyugodhattak meg az ilyen beszédben; nekik ítélet kellett. Főbenjáró, kemény ítélet. A szent-mihálynapi terminusra meg is citálták a leányt, noha mindenki tudhatta, hogy nem fog megjelenni.

De ime három nappal előbb nagy fegyveres csapat jelent meg a város kapujánál s a toronyór megismerte a herceg hatlovas hintóját a nyeregben ülő fullajtárokkal s a kocs elött száladó kengyelfutókkal.

Nagy lett az ijedtség a városban, mert nem tudták, hogy mit akar a kegyelmes ur. Bezárni a kaput nem merték előtte s nem is sokat ért volna, mert a falak immár nagyon omladozófélben valának s nagy darabokon csak holmi s övénykerítés védelmezte, úgy, ahogy, a ledől fal helyén a várost.

Minden pusztuló félben volt már a háromszáz éves lengyel uraság alatt, bástyák, törvényok, emberek.

Nem lehetett sokáig habozni, beeresztették a herceg fegyveres népét. A főbíró még ki is

jött eléjökbe a tanácsbeliekkel együtt, hogy tisztességgel fogadja s levett süveggel alázatosan közeledett a hintó felé, melyből cobolyprems bársony subába takarózó szép fiatal asszony nyújtotta előre a fejét.

A főbíró elképedt s torkán akadt az üdvözölő beszéd, míg a szép dáma mosolyogva bölintott:

— Eljöttem a hívásra, főbíró uram. Mit kívánnak tőlem kegyelmetek?

Akkor előlovagolt Theodor herceg is és ráivall a főbíróra:

— Térdet hajtsatok előtte, aki a szépség királynéja!

S akkor a tanácsbeliek mind meghajtották térdeiket és úgy vonult be a városba nagy díadallal, trombiták harsogása közt a Halbschuh Márton megszökött leánya.

Még azon nap összeült a városi tanács s megfontolván, hogy az isteni gondviselés utjal kifürkészhetetlenek, és semmi sem történhetik a mindenható akarata nélkül, elhatározottat, — hogy Halbschuh Katalinnak díszes ajándékkal kedveskedjék a város és kérje meg, hogy legyen kegyes szószólója a herceg előtt; egy-szersmind fenyegettesenek meg a gonosz rá-galmazók és nyelvék kiszakításával büntessenek ha gyalázatos szavakkal Katalin leányasszony jó híreben, nevében gázolnának.

Külön padot is csináltatott számára a tanács, faragásokkal ékeset, melybe üljön, ha majd templomba megyen — mert ilyen előkelő személyt — ki a herceg hatlovas hintóján jár

veszi észre magát, hogy a vasutakon felbomlott minden rend és minden felelősség ez a pár forrás demokratikus intézmény is, mint megannyi má: teljesen az ezerholdas magyarsok passziójának a kielégítését fogja szolgálni, az egyszerű, dolgos polgárság pedig csak akkor és ott utaztat majd, ahol és a mikor a méltóságos és kegyelmes urnak megengedni méltóztatták.

Fölötte tanulságosak azonban ezek az egyre-másra ismétlődő fölháborító vasuti esetek. Különösen tanulságosak ma, amikor az ország népe elszánt küzdelmet folytat az általános titkos választói jog behozataláért. Nézzünk csak körül s azonnal tapasztalhatjuk, hogy a vonat-megállító mánások és kegyelmes urnak a legádázabb ellenségei a népjogok kiterjesztésének, ami azután nagyon könnyen érthető, sőt természetes valami is. Ezek a tisztelt urnak nagyon jól tudják, hogy egy igazi népparlament és annak kormánya alatt megszűnnék a kegyelmes cím varázsa a vasuton épügy, mint egyebütt s hogy nekik is szigorúan alkalmazkodniok kellene a jogegyenlőség régen kimondott, de még eddig Magyarországon meg nem valósult elvéhez. Innen van a nagy hadakozás a választói jog emberséges atapó való megalkotása ellen, mert ez a jogtalan és büntetés nélküli kiváltságok megszűnését, a törvényeknek mindenkire egyformán kötelező voltát jelentené, ez pedig sehogy sincsen inyérs: a méltóságos és kegyelmes urnaknak.

A képviselőház ülése.

A t. Házból.

A mai ülés elején az ellenzék egy kis vesszőfutást rendezett. Kiderült, hogy a minden ellentállásra kész kormánypártnak mindössze 96 tagja volt ben a Házban a turnusból és ha vé-

letlenül az a hat ellenzéki képviselő, aki a számot 102-re kiegészítette, nincs a teremben, hanem a többivel együtt kint tartózkodik a folyosón, akkor a Ház határozatképtelen lett volna.

Az ellenzék ezt a vesszőfutást a katonai javaslatok ellen beadott kérvények bejelentésénél rendezte, amikor Lovászy hat ellenindítványának eljénél kérte a Ház határozatképeségének megállapítását. A többire névszerinti szavazást kértek holnapra.

Ma négy szavazást fognak elintézni és egy órákor kerül a sor az interpellációra. Epp ma négy hete, hogy a véderőjavaslatokat benyújtották. Azóta nem történt semmi. A kormány helyzete tarthatatlan. Sorsát csak megpecsételi, hogy most már a Házban is biztosra veszik Schönaich bukását. Miután pedig Schönaich volt az, aki Khuennel egyetértve a katonai bíráskodás magyar nyelve ellenében a véderő javaslatok megszavazását ígerte a királynak és ebbe ő már belebukott, egészen bizonyos, hogy most Khuen fogja követni.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Nincs benne kétség, hogy nagyon hamarosan.

A második névszerinti szavazásnál nagy felháborodást keltett, hogy a munkapárt leszavaztatja jelen nem lévő tagjait is. Sümegei ugyanis, aki ezt már előbb észre vette, az első sorban ült, jegyezte a szavazókat és amikor a jegyző Beöthy Pál nevét szólította, a kormánypárt padjairól hamisan jött a szavazat: «igen». Sümegei felugrott és rögtön konstatálni kívánta, hogy csal a munkapárt, mert Beöthy Pál, aki most leszavazott, nincs a Házban, Zlinszky jegyző felhívta Beöthy Pált és ekkor kisült, hogy Beöthy helyett más szavazott. Az ellenzék nagy zajjal és megbotránkozással vette ezt, a kormánypárt szégyenkezve mentegétozött, az elnök pedig törölte Beöthy szavazatát.

Ma jelent meg először a Házban betegsége óta Vázsonyi Vilmos. Nagy szeretettel fogadták. Azt mondta interpellációt jött bejelenteni, mert Zichy közoktatásügyi miniszter rendeletet küldött a Tanítók Országos Szövetségéhez, amelyben feloszlattással fenyegette meg a szövetséget, ha a kormányt bírálni vagy intézkedései miatt elégedetlenkedni mer. A Házban még nagy viharok lesznek miatta.

A mai ülésről részletes tudósításunk ez: Kabos Ferenc alelnök 10 óra után 10 perccel nyitja meg az ülést.

Jegyzők: Draskovich János gróf, Szojka Kálmán, Zlinszky István.

Elnök bemutatja hat különböző község kér-

vényét a katonai javaslatok ellen és az általános, titkos választói jog mellett. Javasolja, hogy a kérvények részben tétessenek a Ház asztalára, részben adassanak ki a kérvényi bizottságnak.

Felkiáltások jobbról: Halljuk Lovászyt! (Zaj.)

Lovászy Márton: Meghajlik a többség akaratára előtt, kéri a kérvényeknél a kérdést külön-külön feltenni.

Elnök ebben az értelemben jár el.

Lovászy Márton: Benyújtja ellenindítványait az elnöki előterjesztésekkel szemben, amelyek szerint a kérvényeket a különböző bizottságokhoz kívánja utasíttatni. Kéri egyben a határozatképeség megállapítását.

Az ellenzéki képviselők a jobboldal nagy zajongás közben kivonulnak a teremből.

A jegyzők eközben összeszámolják a teremben levőket s jelentik az elnöknek, hogy 102 képviselő van jelen, a Ház tehát határozatképes.

Egy hang balról: Hol a turnus? (Nagy zaj.)

Felkiáltások jobbról: Itt van már, pedig még nincs is negyed tizenegy!

Az ellenzék ekkor Justh- és Batthyányval elütköz bevonul a terembe; a jobboldal élénk tapsal és gúnyos közbeszólásokkal fogadja az ellenzékét.

Elnök jelenti, hogy a Ház határozatképes. (Eljenzés jobbról.)

Elnök az első kérdésre felteszi a kérdést s a Ház az elnök indítványát felállással fogadja el.

A többi kérvényre, illetőleg az elnöki előterjesztéssel szemben Lovászynek beadott ellenindítványaira vonatkozólag az ellenzék névszerinti szavazást és egyuttal annak a következő ülésre való halasztását kérte.

Elnök így határoz.

Felolvassák ezután az interpellációs könyvet, melybe a következő újabb interpellációk vannak bejegyezve:

Egry Béla a triezti kolera elleni védekezésről.

Csernák Ernő a vidéki tőzsdék választott bírójáról.

Ráth Endre az örökösödési illeték szabályellenes kiszabása, a vállalkozók óvadékának késedelmes kifizetése s a dohányárak forgalmához hozatalának szabályellenes késlekedése tárgyában.

Elnök javasolja, hogy egy órákor térjen át a Ház az interpellációkra.

Ezután következett napirendszerint a névszerinti szavazás a bezerédi polgárság-, a nagykapornoki polgárság kérvényeire vonatkozó el-

és a kegyelmes urnak olyan gráciájában van, megilleti az.

Három hétig maradt szülővárosban Halbschuh Katinka s nagy becsületben és nagy szeretetben vala része.

Mikor drága prémes, arany sujtásos lengyel ruhájában, melynek sleppjét emelték utána, végigment az utcán, az anyák az ablakokból motogatták gyermekeiknek:

— Ime, a mi büszkeségünk, aki még hercegné lehet!

S az aggastyánok csókolták a kezét, mint ha már igazi hercegné lett volna.

Oly nagy lett a Halbschuh család tisztessége, hogy az új bíró választáskor Márton mestert választották meg a város főbírájává, noha luteránus volt és a statutumuk rendelték, hogy a főbíró tisztet csak katolikus vallású viselheti. És senki a városban föl nem szólalt a Halbschuh Márton választása ellen s mindnyájan örvendezének, hogy ily érdemes férfiú emelkedett a főbírói székbe.

Még azonban le sem telt az esztendő, a Halbschuh Márton főbíróságának az esztendeje, mikor Lublóról jött emberek hírül hozták, hogy Katinka nincs már a hercegi várkastélyban s a Hönisch-leány Szepez-Olasziból parádéz most a kegyelmes ur oldalán, az jár az üveges hintóban, az hord drága nyusztprémes bundákat. A Katinka napja már leáldozott.

Akkor az apa megemlékezett arról, hogy micsoda szegényt lozott rá a leánya, s megüzentette neki, hogy soha többé be ne merje tenni a lábát a városba, mert Halbschuh Márton nem fogja tekinteni apai voltát, s törvény

szerint fog eljárni vele, mint e nemes város főbírája és amint meg van írva, az erkölcsstelen személyek ellen.

Es az egész város fölzudult.

Szörnyű csufság, hogy még mutogatni merete magát itt az a leány, még pompázott, még büszkélkedett s tisztos derék polgárokat s polgárasszonyokat kényszerített, hogy megalázkodjanak előtte, hogy hódoljanak neki.

De szégyen ám még az is, hogy ilyen személynek az atyja a főbírói székben üljön. Le onnan Halbschuh Márton uram!

Az a sok becsületes polgár nem tűrhetete meg, hogy ilyen cégéres ember legyen a város feje.

Most már kisütötték azt is, hogy voltaképen törvénytelen volt az a választás. Hutheránus embert nem is szabad a főbírói székbe ültetni.

Csak ki onnan hamar, Halbschuh Márton uram!

A mészáros céhbéliek, kik a leglármásabbak voltak, még azzal is fenyegetőztek, hogy fölgyújtják a házat, földig rombolják. Am arra már nem került a sor, mert egyszerre nagyot fordult a világ.

Theodor herceg kibékült Katinkával, s a kegyelmes asszony (Iglon már úgy hívták) karácsony táján újra eljött szülővárosába.

Nagy becsülettel fogadták ott és fényes ünnepeket rendeztek tiszteletére. Az irigyek és rágalmozók elmúltak s Halbschuh Márton főbíró uram büszkén emelte fel fejét ismét. Sajnáta, hogy megtántorítani hagyta magát, apai szeretetében a rágalmozók által. Többé nem fog az megtörténni, soha többé.

Az egész város azon iparkodott, hogy elefejttesse a kegyelmes asszonnyal, amit némely hebehurgyak elfhamarkodva vettek elene. Mindenki mosakodott, hogy neki nem volt benne része.

Vetélkedve hivogatták házukhoz a kegyelmes asszonyt s boldog volt, akit látogatásával szerencsételtetett.

Faragot széket, melyet kivitték a templomból, újra visszatették előbbi helyére s a pap is ékes beszédet mondott a bibliai Eszterről, aki meglágyította volt a pogányok királyának szívet, hogy legyen könyörületes isten választott népéhez.

Minden szem Halbschuh Katalinon függött azalatt.

Mindenki megértette, hogy ő az a bibliai Eszter s a pogányok fejedelme a Lublón székelő Lubomirszky Theodor herceg, ki igazán pogányul bánik a szépei tizenhárom város polgáraival s ma holnap lenyuzza már egészen a bőrüket is.

— Lággytsd meg a szívet, te kegyes Eszter!

Jövő választáskor szó sem lehetett másról, csak Halbschuh Mártonról, akit nagy becsülettel újra beiktatták főbírói székébe. Mert az érdemet mindig megbecsülték ezen a világon. Már kétszáz évvel ezelőtt is.

Es a polgárok is okosak voltak, körültekintők voltak már ezelőtt kétszáz esztendővel is. Hátha még megeshetik, hogy Márton mester törvényesen is ipa lesz a herceg urnak. Mert az ilyen féktelen lengyel hercegtől, akit csak a boldos kedve vezet, minden kitélik.

női előterjesztés és ezzel szemben Ráth Endrének beadott ellenindítványa felett.

A Ház mindkét esetben az elnöki előterjesztést fogadta el.

Ez utóbbi ellenindítványra vonatkozó névszerinti szavazásnál. Beöthy Pál munkapárti helyett, aki nem volt jelen, más valaki leszavazott. Sümegi Vilmos, aki az ellenzék részéről ellenzék részéről ellenőrizte a szavazást, észrevette ezt és tiltakozott ellene.

Zlinszky István jegyző: Kikéri, hogy a távol levők helyett kégenek szavazzanak! (Zaj a jobboldal. Elők cseget.)

Elnök konstatálja, hogy Beöthy Pál nincs jelen, és így semminek tekintendő szavazata. Neve a távollevők névjegyzékébe veendő fel.

Az elnöki széklet eközben Berzeviczy Albert foglalta el.

Következett a névszerinti szavazás a nagykopornoki polgárság kérvényére vonatkozó elnöki előterjesztés és ezzel szemben Ráth Endrének beadott ellenindítványa felett.

A Ház ebben az esetben is az elnöki előterjesztést emelte határozattá.

A tilaji polgárság kérvényére vonatkozó elnöki előterjesztéssel szemben beadott ellenindítványát Ráth Endre visszavonván, az elnöki előterjesztést emeltetett határozattá.

A véderőjavaslatok folytatódó általános vitájánál

Schuller Rezső szólalt fel. Külpolitikai szempontból bírálja Magyarország és Ausztria közötti viszonyt, hivatkozik Poroszország helyzetére 1856-ban, mikor még nem volt nagyhatalom és azon nézetének ad kifejezést, hogy a mi érdekünk is a nagyhatalmi állás fentartása, ami pedig csak Ausztriával egyetemben lehetséges. Ily vonatkozásban, de általános, országos szempontból kíván foglalkozni a javaslatl. (Élénk taps és éljenzés a jobboldalon.) Pedig a szászoknak előnyük volna a német (szolgálati nyelv. Ő azonban nemzetiségi szempontból nem lát veszélyt a magyar nyelv alkalmazásában.

A 67-esek azért ragaszkodnak annyira a 67-es alaphoz, mert világosan látják, hogy ez a sors jutott Magyarországnak mint egyedüli mód, hogy fennállhasson. (Élénk taps és helyeslés a jobboldalon.)

A belső politikai küzdelemben elforgásolódott a nemzet ereje; ő mindig csodálja, hogy a magyar nemzet, mely életerősnek mutatkozott mindig és minden kérdésben, nem vette észre, hogy nem ez az ut a tovább haladáshoz, és erejét szétforgásolja mellékkérdésekben va-

Bizony jó, hogy a városnak szószólója legyen a kegyelmes úrnál. Sok hasznát láthatja a nemes város.

Igaz, hogy a város adóját nem engedte el ökegyelmessége, az elvett erdőt sem adta vissza, de máskülönben biztosította a várost földindulatáról.

Majd minden évben eljött egyszer, olyankor dinom-dánom volt, táncra kellett perdülni, akinek csak lába volt.

Még a legvénebb tanácsbelieknek is, noha soha ilyet nem kívánt fölük azelőtt senki emberemlékezet óta s restelkedtek is miatta. A herceg edig megveregette a vállukat s nógatta őket

— Csak frissebben, franciásan!

S az öreg polgárok járták szegények, amilyen frissen csak bírták, mialatt nehéz veritékcseppek peregtek le homlokukról.

Ilyen vig élet volt akkor Iglón a lengyelek urasága alatt.

A «kegyelmes asszony»-ról pedig föl van jegyezve, hogy 1711-ben halt meg fiatalon s nagy pompával temették el szülő városában. — Szép halotti beszédet mondott koporsója fölött s Lőcsén kinyomtatván, kegyes patronusoknak Theodor hercegnek dedikálták.

Minden harang zugott a templomban. A herceg maga is ott volt a temetésen és sirt, — a záporosó.

Aztán nagy ivás következett két álló hétfőig. A lengyel urakat az asztal alól szedték föl minden este, míg végre eleget tévén az elhunyt kedves emlékezetének, ő hercegsége udvarával visszament Lubló várába.

ló vitaközlésben. Tudja, hogy a többség egy része a nemzetiségi kerületekből származik. (Kilátások a balon: Ez az!) Ez a magyarság nemzeti szerepét bizonyítja. De szomorú bizonyíték is amellelt, hogy a többségi politika az egyedüli, amelyben a nemzetiségek részt vehetnek, míg a többi párt politikája veszélyezteti a magyar faj szupremációját. Figyelmezteti az ellenzék, hogy az ember azért születik, hogy a kötelességét teljesítse. (Zaj a balon.) A javaslatot elfogadja. (Zajos helyeslés a jobboldalon. Hoch! hoch! a balon.)

Elnök a vitát félbeszakítja s holnapra halasztja. Ezen az ülésen fogják a névszerinti szavazásokat is folytatni.

Attértek az interpellációkra.

Mádi-Kovács János az ökörmézői telekkönyvi visszaélések tárgyában és Székely Miksa ökörmézői gyógyszerész jogtalan és törvénytelen letartóztatása tárgyában interpellálta az igazságügyminisztert. A tényállás ismertetése után kéri a sérelmek orvoslását.

Debreczeni Agrárbank Szövetkezet

PIACZ-UTCZA 79.

Kölcsönöket nyújt kezesség, betáblázás mellett, értékpapir vagy bármilyen más biztosíték fedezete mellett 5, 10, 15 évre.

Elfogad betéteket a legmagasabb kamatoztatásra Tiszviselői kölcsönök életbiztosítással kapcsolatban.

Felvilágosítást készségesen nyújt az intéze gazgatóság.

Az edelényi rablógyilkosság.

Regula Ede tagad.

Az edelényi rablógyilkos még midig tagad. Föntartja azt a vallomását, hogy szombat délután a fél négy órás motoros vonattal Miskolcra utazott, ahonnan csak vasárnap este ment el a menyasszonyához.

Miskolcon több helyütt járt, este moziban is volt még mielőtt elutazott. Ezzel szemben a csendőrök kihallgattak néhány paraszt embert, akik határozottan visszaemlékeznek arra, hogy Regula vasárnap, az első reggeli vonatal ment be Miskolcra.

Viszont az is megállapított tény, hogy Regula nem töltötte odahaza a szombatról vasárnapra virradó éjszakát, holott se olyan barátja se olyan ismerőse nem lakik a faluban, akinél éjszakára meghúzódhatott volna. A nyomozás már azt is megállapította hogy Regula volt az egyetlen, aki szinte toladokódszerűen bejáratos volt a Czeislerék házához.

Mint afféle igazi szegénylegény típus, akinek gyöngye testalkata és beteg melle miatt az orvos megtiltotta az ivást, egész délutánokat elődöngött a korszámban, mindössze egy pohár szódavizet hozatott, de Czeisler megtűrte, mert gyakran a segítségére volt, ha csapolni kellett, le ment a pincébe is vele, segített a kiszolgálásban Czeisler nővérenek is, ha nem volt senki az ivóban, ostoba, üres fecsegéssel elszórakoztatta az egész családot. A faluban már hetek óta süttögték:

— A rongyos Regula, hogy csapja a szelket a Czeisler leánynak!

Czeisler Gizella.

Czeisler Gizellát élénk temperamantumáért nagyon szerették a parasztlak. Regulát viszont nem szerethette senki, mert bár paraszti sorból való iparos volt, de állandóan uras tempókat mutatott.

Ma éjjel apathikus államba merült Regula.

Almában beszélt és folytonosan a Czeisler-családot emlegette.

Amikor felébredt, nagyon rosszul volt és elájult, majd Nick Carter-féle regényeket kért. Azt mondta, hogy az apja lakásán elrejtett ilyen regényeket nagy számmal, mert azokat — mind elolvasta. Számtalan Nick Carter-rémregényt foglaltak le a csendőrök.

A kovrna tan.

A koronatanu Grün Oszkár fodrászsegéd (Miskolc), határozottan azt vallotta, a vizsgálóbíró előtt, hogy vasárnap reggel nyolc órakor, fekete ruhában, feltűnő gyűrött állapotban és különösen összegyűrűt gallérral jött be borotválkozni Regula.

Ott Balogh szabó csakugyan elmondta, — hogy mi történt az éjjel Edelényen. Regula nem volt meg lepve, inkább izgatott volt, az elbeszélés után.

De legfontosabb Grünnek az a vallomása, hogy Regulának a nyakán három ujnyi vastag barna foltot fedezett föl, amelyről mosás közben világosan látta, hogy az megaludt vér.

Borotválkozás után nadrágjának alja és a cipője vizes-sáros volt, és a nadrágjáról is vérfoltokat keféltetett ki Regula. A borotválkozásért is egy koronát adott s neki borraivalóul is gyanyanyit.

Regula Ede.

Regula Edét ma hajnalban az első motoros vonattal fegyveres csendőrök Edelénybe kísérték, hogy ott a helyszínén kérdezzék ki, egy és más körülményekre vonatkozóan.

A község lakossága ébren volt már, amikor Regula a csendőrök által kísérve, falujába érkezett.

Mindenkinek feltűnt, hogy ezuttal hiányzott kezeiről a vaslánc.

Regula sáppadtan ment a csendőrök között. A nem nagy termetű; beteges kinézésű ember fekete szalonruhában van.

Tiszta ing és gallér van rajta s a bal kezén ott van a jeggyűrű, amelyet még menyasszonyától, Zsóka Teréztől kapott.

Földre szegzett tekintettel halad a gyilkos a községen keresztül s nem mer felpillantani a kapukban álló emberekre. Az édesatyja, az öreg Regula is ott áll a kiskapuban, amikor áthalad előtte a menet.

Az öregem nem látszik egyáltalán semmi meghatottság.

— Ennek is jobb lett volna meg nem szülni! — mondta az öreg Regula a szomszédjának. — Szegyet hozott az öreg fejremre.

Regula Edét eközben a csendőrök a község házához kísérték s ott tartják őrizet alatt, amíg a helyszíni szemle megkezdődik.

Kéjgyilkosság történt.

Ismét fölmerült az a föltevés, hogy az edelényi csárdában kéjgyilkosság történt. Erről szól Bulyovszky főügyész helyettes nyilatkozatának ez a része:

— Az eddig fölmerült adatokból nincsen kizárva, hogy kéjgyilkosság történt. Erről most még nem nyilatkozhatom részletesebben, holnapután azonban biztosat lehet majd tudni. Holnap boncolják fel Czeisler Gizellát. A boncolás eredményéből, azonkívül egy más jelenségből és bizonyítékból, amelyről a nyomozás érdekében most még korai lenne beszélni, mindent meg fogunk tudni.

A főügyész helyettes előadásából nyilvánvaló, hogy az edelényi vérengzésnek még sok lényeges momentuma földelítetlen.

A véres gallér.

Kora délután az a hír terjedt el a faluban, hogy a Boldva medrében megtalálták a

gyilkos véres gallérját. A csendőrség ezt a fontos fordulatot — amely nyilván a legkritikusabb bűnjelet szolgáltatná a nyomozó hatóság kezében, nem erősítette, de nem is cáfolta meg.

Mit mond a járásbíró.

Mikecz bíró rendkívül tartózkodóan nyilatkozott:

— Egyelőre még nem mondhatok semmi bizonyosat. Nagyon széles mederben folyik a vizsgálat, lehetetlen máról holnapra kétségtelen eredményt is fölmutatni. Azt hiszem, azért jó nyomokon vagyunk. Regulát ma délelőtt kihallgattam, még mindig konokul tagad. Most az a legfontosabb teendőnk, hogy a még hiányzó bizonyítékokat, ahonnan csak lehet, a leggyorsabban beszerezzük.

A nyomozást egyébként kora délután már a miskolci rendőrség vette a kezébe.

Regulát letartóztatták.

Bulyovszky Gusztáv főügyész elrendelte Regula Ede asztalossegéd letartóztatását, aki eddig csak csendőri őrizetben volt. Regulát este fél nyolc órakor megerősített csendőrfődzettel az edelényi őrsről a miskolci ügyszolgálat fogházába szállították egy szekéren.

A miskolci rendőrség mára megállapította, hogy Regula vasárnap reggel Miskolcon a Polcz féle borbélyüzletben megborotválkozott.

Kihallgatták a borbélyüzlet alkalmazottait, akik azt vallották, hogy Regula Edének az üzletbe lépését megelőzőleg egy ugyancsak edelényi lakos jött az üzletbe borotválkozni, aki a rendkívül izgatottan belépő Regulával feltűnően tendenciózus beszélgetést folytatott a megelőző éjjeli gyilkosságról, olyanformán, mint a mindkettőjükre az érdektelen kíváncsiskodó benyomását tenné az eset.

A miskolci rendőrségen azt hiszik, hogy ez az ember Regulának bűntársa volt.

A kirabolt vonat.

46.000 koronát raboltak a postától.

Ma éjjel a budapesti főkapitányság központi felügyelete Kassáról a következő táviratot kapta:

Sátoraljaujhelyből eredő, Sátoraljaujhelyből Kassára indított 105. számú kalauzpostára szóló pénzeszsák Sátoraljaujhely és Kassa között 17 darab pénzeslevél, 8 darab ajánlott levél tartalommal elveszett. Összérték 39.386 korona 61 fillér. Nyomozást kér

Dr Balogh István,
postatitkár, Kassa.

A rendőrség azonnal megtette a szükséges intézkedéseket, táviratozott Bécsbe, Triesztbe, értesítette az összes pályaudvari kirendeltségeket, határrendőrségeket, határrendőrségeket az összes rendőrkapitányságokat, közben pedig még mindig nem tudja, hogy mi és hogyan történt tulajdonképpen, mert távzolt Kassáról adatokért, de csak annyi értesítést kapott, hogy nem 39.000 korona, hanem 46.000 korona hiányzik.

S.-A.-Ujhelyről jelentik: A sátoraljaujhelyi posta tegnap este 34.620 korona rendes pénzküldeményt továbbított a Kassa felé induló vonathoz.

A pénzt tartalmazó zsákot Kuszka József postaszolga tette a vasuti kocsiába, lezárta az ajtót és átment a Budapest felől berobogott vonatra, hogy ott végezze teendőit.

Tíz perc múlva visszament Dobos József napos felügyelővel a kassai vonathoz, hogy átadja a Kassa felé továbbítandó postai küldeményeket és megdöbbenve konstata, hogy a lezárt kocsiból a 34.620 koronát tartalmazó pénzeszsák eltűnt.

Azonnal jelentést tett a rendőrségnek, mely egész éjjel folytatta a nyomozást. Kihallgatták a vasuti kocsik körül foglalatokoskodó vasuti és

postai alkalmazottakat, de a nyomozás ezideig pozitív eredménnyel nem járt.

A lopást a helyszíni viszonyokkal és a postai továbbítás módjával ismeretes ember követhette el.

Ma reggel egy távoli teherkocsiban megtalálták a pénzeszsákot, melynek oldala fel volt hasítva.

Kassáról közben ideérkezett dr Horváth József postai főtisztviselő, aki szintén nagy apparátussal folytatja a nyomozást.

Kétezer korona jutalmat tűztak ki annak, aki a tettest följelenti.

Városi közgyűlés előtt.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

Fontos javaslatok.

Debreczen város jog- és pénzügyi bizottsága tegnap délután 4 órától kezdődőleg Körner Adolf elnöke alatt ülést tartott, jelen voltak az ülésen Aczél Géza főmérnök, Dóczy Emília alügyész, Medgyaszay Miklós tanácsos, Kondor Kálmán t. főszámvevő, dr Fejér Ferencz, Márk Endre, f. j. Schvartz Vilmos, Rikl Antal, dr Révi Nándor, dr Freund Jenő, dr Tóth Emil jegyző.

Bérmocsik számana kszaporítása.

Automobilok viteldija.

Első tárgy volt a bérmocsik automobilok ügye. E tárgynál Márk Endre érdekes indítványt tett, ugyanis hogy a bérmocsik számát szaporítsa a város, hogy nagyobb legyen a bérmocsik tulajdonosok közt a konkurrencia.

Most ugyanis a bérmocsikok, — tekintettel, hogy kevés a bérmocsik, — tulkapzsiak.

A bizottság egyhangulag helyesléssel fogadta az indítványt és javasolja a tanácsnak, hogy emeljék fel a bérmocsik számát és taxaméterrel lássák el azokat is.

Ezután dr Tóth Emil ismerteti a tanácsi előterjesztést s illetve a rendőrfőkapitány javaslatát az automobilkocsik viteldija tárgyában.

Addig is, míg a taxaméter rendszer lesz életbe léptetve, a javaslat a következő díjakat véleményezi:

Első negyed óra 2 korona.

További negyed órák 1 korona.

Egy óra tehát 5 korona.

A város külső területére az automobilok viteldija külön megállapodásokat igényel.

A taxaméter behozatala esetén a bizottság a következő viteldijakat ajánlja:

Egy vagy két személy nappal 600 méterre 1 korona 20 fillér. Minden további 300 méter 15 fillér. Nappal kettőnél több személy, vagy éjjel akárhány személy 450 méterre 1 korona 20 fillér, minden további 225 méter 15 fillér. Várakozási idő minden 5 perc 20 fillér.

Zádor Lajos, dr Fejér Ferencz felszólalásai után elfogadták az előterjesztéseket, dr Fejér Ferencz ama módosításával, hogy a tanács tegyen intézkedéseket a bérmocsik számának 25 egyfogatu és 25 kétfogatu kocsival való szaporításáért.

A Csokonai-kert rendezése.

Ezután a Csokonai-kert rendezése ügyében hozott javaslatot a bizottság.

A bizottság elfogadta Aczél Géza ama javaslatát, hogy a Csokonai-szobor, a mostaninál természetesen — a villamos vasut közlekedése miatt — kisebb területre elkerítették. A mostani kert kerítése elbontatik s a terület egy része par kiroztatik, a többi rész pedig aszfalittal láttatik

el. A kertfelügyelő bizottság minden esetben ki fogja kérni a Csokonai-kör véleményét.

Hajózható csatorna a Tiszától a Szamosig.

Dr Fejér Ferencz egy nagyon érdekes indítványt tett a jog- és pénzügyi bizottság ülésén, amelyet a bizottság nagy lelkesedéssel, egyhangulag fogadott el. Ez a terv a Hortobágy egy részének öntöző csatornával való ellátásával szoros összefüggésben van.

A terv a Berettyó és Hortobágy folyók felhasználásával az, hogy a Szamostól a Tiszáig Debreczen környékén keresztül hajózható csatorna létesíttessék.

Dr Fejér Ferencz javasolja, hogy a közgyűlés tegye meg már most az előleges intézkedéseket a terv megvalósítása tárgyában.

A bizottság a javaslatot elfogadta.

A Hortobágy öntözése.

Ismertes a terv a Hortobágy egy részének öntöző csatornával való ellátására. Az erre vonatkozó szerződési tervezetet a bizottság elfogadta.

Kimondta azonban a bizottság, hogy a szerződés első pontja téves, mert a területet a szerződésbe rosszul iktatták be a miniszteriumban a tervezetbe.

A tévedés kigazítása tárgyában felírnak a miniszterhez

Az 50,000 korona államsegély felosztása.

Körner Adolf elnök ismerteti ezután az 50 ezer korona belügyminiszteri államsegély ügyét.

Az 50 ezer koronára segélyt Kondor Kálmán t. főszámvevő javaslata szerint most is a városi tisztviselők közt osztják fel, fizetésük és szolgálati idejük arányában.

Márk Endre: Azokat a szegény városi napi díjasokat is részesíteni kellene a városi segélyben!

Körner Adolf: Nem lehet.

Rikl Antal: A törvény nem engedi. A segélyben csak kinevezett és választott tisztviselők részesülhetnek.

A bizottság úgy határozott, hogy 35 ezer koronát használjon fel a város a városi tisztviselők fizetésének kiegészítésére, a fentmaradó 14 ezer koronát pedig a tanács javaslata szerint vagy a rendőrség létszámának szaporítására, vagy valamely kulturális célra használja fel. esetleg egy részét a városi nyugdíjalaphoz csatolják.

Egyéb ügyek.

A város egymillió függő kölcsönének felvétele tárgyában a bizottság végérvényesen nem határozott, miután a beadott ajánlatokon kívül újabb ajánlatok is vannak kilátásba helyezve.

Az izr. hitközség egyházi évi segélyének 4000 koronával való kiegészítését kéri.

A bizottság javasolja a segély megadását.

A bizottság jóváhagyta a tanács ama javaslatát, hogy a földrengés miatt szerencsétlenül járt Kecskemét városnak 5 ezer korona segélyt adjon Debreczen városa.

Ezután apróbb, magánosokat érdeklő ügyeket intéztek el.

Nyomdába tanulóknak felvételük egy fiu
Darabos-utca 7 sz.

Az Odollal való szájjápolás valóságos jótétemény. A szájbéli erjedési folyamatok, melyek a fogakra lassanként megrontják, biztosan megakadályoztatnak és minden Odolöblítés után az egész szájból üdítő frissesség terjed el.

UJDONSÁGOK

A 'Debreczen' szerkesztősége és kiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a. Telefon 412.

— **Egyházközségi közgyűlés.** Szives tisztelettel felkéri református egyházunk presbitériumának elnöksége egyházközségünk illetékes tagjait, hogy a mai **augusztus 10-iki egyházközségi közgyűlésen, mely a kistemplomban reggel 9 órakor tartatik meg, teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Nagyon fontos ügyeink fognak ott tárgyalatni!**

— **Öskori lelet a Retjezát alján.** Déváról jelentik: A Retjezát alján, a Csoklovicza barlangban Töri István tanító és Lager János állomásfőnök ősember és medvecsontok halma-zára, valamint kezdetleges kő- és csontszer-számokra bukkantak. Az erdélyi muzeumegy-let részéről dr. Roskai Márton folytatja a kuta-tásokat. Azt hiszik, hogy ar országban ez a legrégebbi és legnagyobb lelet.

— **Védekezés a kolera behurcolása ellen.** A belügyminiszter leirata szerint az Olaszország-ban pusztító kolera utban van Magyarország felé. A belügyminiszter most a kolerajárvány behurcolásának megelőzése végett újabb rende-letet adott ki. A rendeletben a kolerafertőzött vidékről származó könnyen inficiáló anyagok behozatalát tiltja.

— **Milyen idő lesz? «Meteor», az ismert időjós a következőket jósolja augusztus havá-ra: Az időjárásban 5-től újra a szárazabb, melegebb jelleg fejlődött ki, mely kevés változás-sal 10-ig tart, ekkor zivatarosabb időjárás kö-vetődik azonban újra száraz, meleg, melyet a 17-iki van hivatva alaposan megváltoztatni, csa-padékos, hűvösebb jellegével s a változatosabb időjárás változatosabb bekövetkezésével. — Au-gusztus havának változása napjai még 10., 17., 21., 24., 25., 26., 29. és 31-re esnek, amelyek közt, mint látjuk, nincsenek oly hosszabb idő-közök, amelyekre változási napok nem esnek. Legerősebb hatásuk 17., 21., 25. és 29-ikiük. Les pedig 17 változó, 21 erősen csapadékos. L25 meleg száraz, 26-iki változó jelleggel.**

— **Elgázolta a vonat.** Tegnap este jelentet-ték a rendőrségnek, hogy a Hadház felől jö-vő vonat a 114. számú őrház mellett egy tiszt-eségesen öltözött embert elgázolt. A szerencsétlen ember azonnal meghalt. Hulláját beszállították Debreczenbe, ahol agnoszkálni fogják.

— **A bolgár király Rómában.** Rómából je-lentik: Az udvar köreiben hire jár, hogy Fer-dinánd bolgár király az idén, Ferencz József királynál teendő látogatása után Rómába is el-jön, hogy Viktor Emánuel királyt meglátogassa.

— **A Kossuth-szobor bizottság** e hó 11-én délben 12 órakor Kovács József főpolgármester elnöksége alatt ülést tart.

— **Hirtelen szívszélhűdés** érte Csontos Gá-Hborné Rákóczi-utca 45. sz. alatt lakó napszá-mos asszonyt. A gyorsan elősiető mentők már nem segíthettek rajta és így ezek a szerencsétlen asszonynak csak hült tetemeit szállították be a közkörház hulla-kamarájába.

— **Miért nem volt aratósztrájk?** Az idén, mikor az ipari munkásság körében egymást érték a bérharok, feltűnő dolog volt, hogy a mezőgazdasági munkákat országszerte zavar-talanul fejezték be. Arató sztrájk alig néhány esetben mutatkozott. Ennek az oka most pattant ki. Oka pedig az volt, hogy a munkások veze-tői idejekorán tudomást szereztek a földmive-lésügyi miniszter bizalmas rendeletéről, melyet még jóval az aratás előtt minden törvényha-tóság vezetőjének s így Hajdumegye alispán-jának is emgküldött a miniszter. Ebben a ren-deletben a földmivelésügyi miniszter értesítette az alispánokat, hogy a mezőhegyesi állami ura-dalomban munkás tartalék áll rendelkezésre és arató sztrájkok esetén rendes munkabérek mel lett a hatóság innen megfelelő számú munkást szállíthat a sztrájkoló munkások helyére. Az alispánok tudatták ezt a főszolgabírákkal, a kik az egyes adalmakkal szerződést is kö-tötték sztrájk esetére. Azonban az állami tartalék munkásokat alig kellett valahol igénybe ven-ni, mert a mezőgazdasági munkások vezetői idejekorán tudomást szereztek a miniszter in-tézkedéséről s figyelmeztették a munkásokat, hogy mindennemű sztrájkmozgalmaktól tartó-zkodják.

— **Ujonnan szerződött tagok** fellepte ma és a következő napokon a Széchenyi-Mula-tóban: Szücs Laci kiváló énekes és jellemkomi-kus, a debreceni színház volt tagja, Madá-me Lavallière klaszikus táncművész, Diskai Jó-zsef tenorista, Kunodi Károly karnagy, zeneszer-ző. És az egész társulat fellepte új számokkal. Kellemes nyári szórakozó hely. Debrecen egyet-len mulató kerthelyisége.

— **A nap halottjai.** A tegnapi nap fo-lyamán meghaltak: Dancsi Erzsébet ref. 2 hó-napos, Uyettmann Ignác izr. 68 éves, Barna N. ref. 4 napos, özv. Tolvaj Istvánné ref. 68 éves, Krakkó Erzsébet ref. 17 éves, Kovács N. ref. 4 napos, Jung Károly r. kath. 2 éves.

— **Az osztálysorsjáték** mai húzásán a kö-vetkező nagyobb nyereményeket sorsolták ki: 15.000 koronát nyert: 55496. 10.000 koronát nyert: 35883. 5000 koronát nyertek: 7795 21780 52758. 2000 koronát nyertek: 52964 73780 83963. 1000 koronát nyertek: 31680 37335 100606

Dr. GERÉB JOGI SZEMINÁRIUMA
Kolozsvár, Farkas-u. 5. szám.
(A régi színház mellett.)

Kiváló sikerrel készít elő **Jog és államtudomá-nyi szigorlatokra, alap és államvizsgákra — ügyvédi és bírói-vizsgára** igen jutányosdíjazás ért. **Három hónap alatt doktorátushoz juttat.** — A Székely-féle javaslat küszöbén vegye min-denki igénybe ez intézet segítségét. Tájékoztatót bérmentve.

Sötét bün.

Egy szép leány halála

Ma reggel a somogy megyei közkörházba egy szép tizenkilencz éves leányt hoztak be Dombóvárról.

Hashártygyulladásra volt s így a vizsgálat után az orvosok elhatározták, hogy másnap meg operálják. A leány azonban nagyon rosszul lett. Az előhívott orvosnak rettenetes kinok közt a következőket mondta:

— Négy hónappal ezelőtt megismerkedtem Dombóváron egy gazdag parasztleánnyal, aki addig hitegetett, hogy feleségül vesz, míg a szeretője lettem. Ezelőtt három hónappal anyá-nak éreztem magam és elmentem egy javasas-

szonyhoz, aki segített rajtam. Két napig jól érez-tem magam, de a harmadik napon rettenetes görcseim és szuro fájdalmaim voltak, a szü-leim, nem tudták, hogy mi bajom van, behoz-tak ide, hogy segítsenek rajtam.

A kórházi orvos csillapítót adott be a be-tegnek, de nem sokat használt.

Dél felé nagy kinok közt meghalt.

Az orvosok megállapították, hogy valaki ve szélyes műtétet hajtott végre a leányon s eb-ből hashártygyuladást és vérmérgezést kapot.

A dombóvári csendőrséget azonnal értesít-tették az esetről.

A megindított nyomozás még eddig nem vezetett eredményre, mert a községben na-gyon sok javasasszonyt ismernek, de egyikre sem tudnak rábizonyítani semmit.

Rejtélyes öngyilkosság.

„Benső ösztön készítetett.”

Egy járásbírói jegyző, kit mindenki fö-lötte szerény embernek, boldog férjnek és csa-ládapának ismert, míg családja távol volt ha-zulról föbelötte magát és meghalt. Az öngyil-kos levelet hagyott hátra, halálának oka mégis rejtély maradt, mert erről nem tett egy szóval sem említst.

Ma hajnalban Szücs József nagyatádi já-rásbírói jegyző lakásán föbelötte magát és nyomban meghalt.

Szücs hosszabb ideig Kaposváron működött a járásbírói jegyző, mint aljegyző és csak néhány hónap előtt helyezték át Nagyatádra

Felesége két kis gyermekével gyaralni ment. Szücs családjának távollétét használta föl vég-zetes tettének keresztülvitelére, amivel hátraha-gyott levele szerint már hosszabb idő óta foglal-kozhattott.

Az öngyilkosságot ma reggel, a tett elkö-vetése után négy órával, Szücs háziasszonya vette észre, aki takarítani akart a lakásban. — A háziasszony a lakást zárva találta, holott előző nap nyitva volt, amikor takarítani jött. Több izben zörgetett, de mert választ még 10 óra körül sem kapott, elisietett a rendőrségre, mert azt biztosan tudta, hogy Szücsnek benn kell lenni a lakásban.

A megérkezett rendőr fölkapaszkodott Szücs lakásának ablakára és megdöbbenve látta, — hogy a jegyző két lépésnyire a szoba ajtaja előtt nagy vértócsában fekszik.

Betörték az ajtót. Szücs már halott volt. — A rendőrorvosi vizsgálat megállapította, hogy a jegyző már órákkal előbb, hajnali öt óra kö-rül löthette magát föbe.

Az öngyilkosságot egy Browningrevolver-rel követte el.

A golyót a jobb halántékán keresztül rö-pítette a fejébe, amely a balhalántékon ki-jött és rögtön halált idézett elő.

A szomszéd-szobában ceruzával irt nyitott levelet találtak az asztalon, amelyben Szücs csa-ládjától és gyermekeitől búcsuzott el. Valami benső meghasonlás készítette a csöndes termé-szetű jegyzőt az öngyilkosságra.

Erre vallanak levelének utolsó sorai, ame-lyek így szólnak:

«Semmi bajom nincsen. Egészséges vagyok. Valami benső ösztön készítetett tettem elköve-tésére.»

Szücs már napokon át készülődött az öngyilkosságra és családját is állítólag ő maga küldte el, — hogy tettét zavartalanul végrehaj-tassa.

Napról-napra.

Érdekes feljegyzések.

A halál órája.

Sokan azt hiszik, hogy az ember halála a nap bizonyos órájától függ és pedig általános hiedelem szerint a nap kezdetén és befejezésekor szenderülhet jobblétre a halandó. Egy orvos már hosszabb ideje kísérletez ezen különös kérdés megállapítása végett és már 300 különböző életkoru ember halálának óráját jegyezte fel. Megállapította, hogy a legtöbb halálozás reggel öt hat óra között történt, a legvessebb pedig délelőtt 9 és 10 óra között. A 10 és 3 nappali órák közti idő is különféle számítások után a legkevesebb halálesetet adta. Altalában pedig a legtöbb haláleset reggel 3 és 6 óra között történt. Egy másik orvos 6000 ember halálozás i kimutatását állította össze és észrnt a legtöbb halálozás reggel 1 és 8 óra közé, a legkevesebb pedig délután 1 és 12 óra közötti időre esett.

Ebből azt lehetne következtetni, hogy a halálozás attól is függ, hogy milyen gondolat ápolják a súlyos beteget az éj folyamán. Férép Károly, párisi tudós tovább folytatta ezen kérdés tanulmányozását és feljegyeztette Páris két legnagyobb kórházában a halálozások idejét 10 esztendőn keresztül. Ezen kutatás alapján a kiváló tudós csak azt a tételt merre kimondani, hogy a legkevesebb halálozás este 7 és 11 óra között következik be, mint a nap többi szakában. Hogy az éjfélt követő órákban történt a legtöbb halálozás, ezt Férép csak annak akarta tulajdonítani, hogy akkor folyik le az ápolók felváltása és az ápolás így igen természetesen nem volt elég gondos és esetleg téves irányban folytatódott. Egy Schneider nevű berlini tudós 57.000 halálozási esetről arra a következtetésre jut, hogy az emberek leggyakrabban reggeli 4 és 7 óra között halnak meg. Ez az állítás tetszik a legvalószínűbbnek.

A kézszorítás — veszedelmes.

A csóknak az egészségre veszedelmes voltát az amerikai tudósok mutatták ki. Nagyon sok félénk embert győztek meg arról, hogy a csókolódzás veszedelmes, mert számtalan bacillus, baktérium és mikroba terjed így tova. Most Angliában egy tanár azt hirdeti, hogy nemcsak a csók, hanem még a kézszorítás is veszedelmes, még pedig éppen a fentebbi okból. Nagyon bántó és ostoba szokásoknak tartja, hogy az emberek a kezükkel más emberek kezét érintik, szorítják, valóságos barbárságnak minősíti ezt az eljárást. A történetbuvárok már sokat törték a fejüket, hogy a kézszorítás eredetét kimutassák. Sokan azt állítják, hogy még abból az időből származik, mikor minden erős, edzett férfi ellenfelet látott a másikban. Ha két bátor hős békét kötött egymással, ezt a békét barátságos kézszorítással pecsételték meg, mikor is mindenik jobbát nyújtotta. Tették ezt azért, hogy az esetleges orvtámadásnak elejét vehessék.

A jobbkezben tartották ugyanis fegyverüket amelyet, ha kezét fognak, nem használhatnak. A szokás eredetét így igen szépen meglehet magyarázat persze nem egészen megegyező. Mert ebben az esetben azt kell hinnünk, hogy a nők pusztán utánozzák a férfiakat a kézszorításban. De hogy a kézszorítás nem egészen természetes szokás, onnan is látszik, hogy oly népek nél, melyek a kultura alacsony fokán állanak, nemi smerik ezt a divatot. Az indus és egyiptomi ember főhajtással köszön és ugyanakkor te nyerét a homlokához tartja. A török ~~karba teszi kezét~~; az abessziniai térdre ereszkedik, és megcsókolja a földet; a tibeti kinyújtja a nyelvét, fogát viczorítja és fülét vakarja, ha ismerősét köszönti. Eszerint ezeknek a civilizálatlan népeknek üdvözlési módja teljesen megfelel a modern higiénának.

A világ vége.

Annak a fogás kérdésnek eldöntésére, hogy milyen is lesz a világ vége, egy angol lap felszólitást intézett több kiváló tudóshoz, és tanárhoz. Ezek közül az egyik, sir Oliver Lodge egész röviden és őszintén kijelentette, hogy nem tudja. Mások nem voltak ilyen őszinték

és kitérő feleleteket adtak. Lord Avebury például a csillagászokhoz utasította a kérdezősködőt, de azért meg nem állhatta, hogy ne mondjon maga is valami véleményt. Szerinte a föld egyszer a napba fog esni és ez lesz a világ vége. Garvold tanár lehetségesnek tartja, hogy egy nagy vízőzön fog véget vetni földünknek. Véleményét így okadatozza meg:

A föld felszínének alakulása két tényezőtől függ. Az egyik tényező a földrengés, amely hirtelen megváltoztathatja a föld színét; a másik tényező pedig az a tény, hogy a földünk felszíne folytonosan kopik.

A föld ezenkívül tudvalevőleg folytonosan kihülöben van. Ha majd egyszer a kihült föld olyan sűrű és kemény lesz, hogy a víz nem hatolhat rajta keresztül, akkor többé hegyek sem képződnek, földrengés nem lesz többé. A folytonos kopás következtében a föld felszíne mindinkább közeledik a tenger színéhez, annyira, hogy a végső stádiumban vagy 30 méternyi (Garwood számítása szerint) lesz a föld a tenger színétől. Ekkor természetesen a tenger egészen elborítja és a második vízőzön minden élőlényt elpusztít. Még érdekesebb sir William Ramsay angol fizikus elmélete a világ végéről. Ramsay szerint nem természeti tünemény fog véget vetni a világnak, hanem az éhség. Az emberek annyira elszaporodnak, hogy egyszer majd éhen kell halniok. Sir William Hugins csillagász szerint vagy a nagy hideg, vagy a nagy meleg okozhatja a föld pusztulását. Valószínűnek tartja, hogy a nap összeütközik valamely más csillaggal, ami ökvetlenül a világ végét jelentené.

A kolera Budapesten.

Nagy a riadalom.

Budapesti tudósítónk je'entése szerint tegnap este félhat órakor a nyugati pályaudvar előtt történt Budapesten az első koleragyanus összeesés.

Kállay János 64 éves kőfaragósegéd a városi villamos 68. sz. kocsián, amelyen senki sem volt, indulás előtt rosszul lett és összeesett.

Payer Gyula rendőr a kocsit kivétette a forgalomból, a mentőket hívta, de ezek Kállayt koleragyanusnak találták és nem szállították. A fertőtlenítő intézet kocsián vitték be a járványkórházba.

Erneszt János 1183. számú vezetőt, Kerekes Janos 1550. sz. kalauzt, a rendőrt és a kocsit fertőtlenítették. A járványkórházból azt az értesítést kaptuk, hogy eddig a kolerát megállapítani nem tudták. Kállay jobban van.

TÁVIRATOK.

A pápa nagybeteg.

Róma, augusztus 9. A pápa az éjszakát nyugtalanul töltötte, és keveset aludt. Tegnap este óta a pápa mindkét lábán daganatok mutatkoznak. A vatikáni körök hasztalan szépitgetik a dolgot, immár teljesen kétségtelen, hogy a pápa állapota komoly és nagy aggodalmakra ad okot. Köszvényes baja, mely már évek óta kínozza, nagyon megviselte a szervezetét és különösen láz esetén könnyen olyan komplikációk állhatnak be, melyek miatt az orvosok a legnagyobb aggodalmakkal vannak eltelve.

A községi jegyző büne.

Arad, augusztus 9. Mihelyes Károly finkei jegyzőt már régebben két évre' ítélte az aradi törvényszék visszaélések miatt. Most egy újabb büne derült ki a jegyzőnek. A község számára behajtott követeléseket elsikkasztotta. A törvényszék ma vonta felelősségre ez újabb büne miatt s a jegyzőt hat havi börtönrre ítélte.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonafőzsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, aug. 9.

Az árak 50 kilogramonként

buza ápr. . . . . 11 51—11 44.

buza okt. . . . . 11 34—11 25.

rozs okt. . . . . 9 10—9 15.

zab május. . . . . ————

zab okt. . . . . 8 17—8 12.

Tengeri szept. 1911. 7 56—7 55.

Tengeri máj. 1912. ————

Értéktőzsde. Osztrák hitelrészvény 661 25.
Magyar hitelrészvény 855 25.

REGÉNY.

A régi jó világból.

(Folytatás.)

A fák ágaiban élet fakadoz; a madarak fürgé vidámsággal repdesnek a hajlékony galyakon hangos csattogásaiktól lengedeznek a bokrok; a határhalmok közül már a kihajtott marha kolompolása hallik.

Kupecz Mihály a fölelevendeő természetben bmindig jobban-jobban kezdi érezni magát.

(Már rég nem tetszett neki a szabad természet oly szépnek, mint most.)

Felvidult lélekkel mindinkább engedi át magát a felujuló természet vidor képeinek, midőn a falu felől egy embert lát szemközt jöni vele. Még jó messze hozzá már Puczért ismeri meg benne és ez ember látása kiragadja őt feltámadó jókedvéből.

Sejtij, hogy Puczér az ő kedvéért teszi most az utat. Vele akar találkozni, és megbosszankodik azon.

Mért van az ember mindig sarkában? Mikor oda haza van, mintha osztályosa volna!

Ejjel-nappal ott tanyáz és még akkor sem szabadulhat tőle, ha hazunnan távozik.

Minél több jóban részesül tőle, annál szorosabban tapad hozzá, pedig neki magának meg mi hasznára sem volt. Egy valóságos kullancs!

Es felteszi magában, hogy lerázza őt nyakáról. Semmi szüksége többé reá. A faluban ugyanis már szemet szur, hogy bíró letére e becsesveszett emberrel cimborál. Tartsa meg a kiásott pénzt, tegyen vele, amit akar; de kettőjüknek ezentul kétfelé vál utjok.

De hát ha majd elárulja, földadja? Oh dehoggy! Mi haszna volna neki abból! És ha igen, ki hisz majd neki? Minő bizonyítványokkal tud ellene fellépni. Tán a kiásott pénzzel? Ezzel csak maga magát rántja be a gyanuba! A pénz leg hamarabb ő maga lophatta el! Aztán még a pénzt is vissza kellene adnia, a mit kiásott! Nem fogja tehát elárulni. Semmiképpen sem.

Mig ezeket magában elgondolta, összetalálkozik Puczérral.

Ez már messziről nevet rá, de Kupecz teszi magát, mintha nem is látná, és szó nélkül üget el mellette.

Puczér észre veszi, hogy Kupecznek haragos gondolatok forrnak fejében; de nem tudja, hogy ő e harag célja.

Nyugodtan hagyja tehát őt magához közelíteni és maga mellett elmenni. Csak mikor már egy darabot elhaladt mellette, kiáltja utána:

— Ejj! ejj! Mihály gazda! Hát olyan régóta nem láttuk egymást, hogy már meg sem ismer?

— Dehoggy nem ismerem, csakhoggy egyeb dolgom van, mint kenddel itt utfélen karatynolni! Viszonzá Kupecz, csakuggy félvállról.

Folytatjuk.

Polgári fiu- és leányiskola. Gölnicbányán.

Szepesmegyében, Gölnicbányán, a gyönyörű fekvésű ősrégi bányavárosban a jövő iskolai tanévétől községi fiu- és leányiskola nyílik meg, az első és második osztállyal.

Felhívjuk iskolánkra a közönség és a tanügyi körök figyelmét s kérjük nyomós paedagogiai és egészségügyi szempontok alapján a szülőket, adják fiaikat, leányaikat ide mihozzánk bizalommal. Utalunk a közismert kiváló szepesmegyei iskolákra arra a föltétlenül jótékony hatásra, melyet a kitűnő hegyi éghajlat, másrészt az idegenben eltöltött egy-néhány esztendő a gyerek szervezetére és egész gondolatvilágára gyakorol, utalunk végül arra, hogy a német nyelv alapos elsajátítására az iskolán kívül is inkább mint bárhol az országban, Gölnicbányán a legteljesebb alkalom van. A polgári iskola elvégzése után a helybeli fémipari szakiskolában folytathatja tanulmányait a fiu növendék.

A gyermekek jó családokhoz való olcsó elhelyezéséről gondoskodunk. Cseréket is szívesen közvetítünk. Előjegyzéseket elfogad aug. 15-ig **Mück Sándor tanár, Gölnicbánya**, ugyancsak ő áll az iskolára vonatkozó minden ügyben szívesen rendelkezésre.

Ducika krém, páratlan hatású arczszépítő szer. Ára 1 kor.
Ducika szappan ára 70 fillér, **Ducika puder**, három színben ára 1 korona.

Indiai fogcsepp, a legmakacsabb fogfájást is megszünteti. Ára 70 fillér.

Tyukszemirtó, 2-3 nap alatt minden bőrkeményedést megszüntet. Ára 70 fillér.

A fentiek csakis a

Balás Ödön utóda

HARSÁNYI LAJOS

„Reménységhez“ címzett gyógyszer-tárában Debreczen, Csapó-utca 18. sz. a. kaphatók.

CIGARETTÁZÓK!

Egyesüljetekek a cigaretták óriási áremelése miatt! Ne sajnáljátok a kis fáradságot! — Töltsetek

Jacobi Antinicotin-hüvelyeket,

vagy „**OTTOMÁN**“ (törökfej)

és „**TIP-TOP**“ aranyzopókás

cigaretta-papírt.

Hajhullás és korpá képződés ellen nincs jobb az

Amerikai Hajpetrolnál Ára 1-50 fillér

KUBEK SÁNDOR

„Mégváltó“ gyógyszer-tárában.

Debreczen, Tiszapalota.

Debreczen
legrégebb

Fényképészeti szaküzletében

Piac-utca 12.

Fényképészeti cikkek

gyári árban

beszerezhetők.

Levélpapírok,

Üzletikönyvek,

Képeslevelezőlapok

leszállított árban kaphatók

BOROVITZ ZSIGMOND

papírüzletében

Debreczen, Piac-utca 12. sz.

(volt Stenczinger-ház.)

Izléses

nyomtatványok

bankok, hivatalok, iparosok, kereskedők, munkások részére

jutányos árban készülnek.

Papírüzleti telefon 330. Könyvnyomdai telefon 412.

Apró hirdetések.

28 krajczárért fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

Utcai emeleti lakás minden modern kényelemmel augusztus elsejére kiadó. Irodának és hivatalnak is igen alkalmas. Ertekezhetni Csapó-utca 10. sz. alatt, az udvarban, földszinti lakás.

Elegánsan butorozott különbejáratu utcai szoba villanyvilágítással Darabos-utca 7. sz. alatt kiadó.

Egy tanuló felvétetik Félégyházi János fűszerkereskedésében. Piac- és Miklós-utca sarok.

Egy rollós ajtó betéttel és kétszárnyú üvegajtóval eladó. Bővebbet Darabos-utca 7. sz.

Egy vasüst, ipari célra nagyon alkalmas, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

EGERBEN emeleti uriház eladó. Bővebbet Balogh őrnagynál, honvéd-kórházban Budapest. Ugyanőkök díjaztatnak.

FEJESKAPOSZTA, kelkáposzta, fejes saláta, karalábé, cukorborsó, új burgonya, zöld bab, ugorkát nagyban és kicsinyben szállít Sperlinger Csongrádról.

Kifutó fiu lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

TOKAJI szomorodni, 1906. évi, 5 liter 10 K. Tokaji édes aszúbor 5 félliteres üveg 12 korona, bérmentve, Gríttner Lajosnál, Tokajban.

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papiros, kiló és mázsánsként olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papirtüzletében Piac-utca 12.

TELI SZALAMIT gyári áron szállít Gáspár Test vérek hentesáru üzlete Székelyudvarhelyt.

Kecskeméti elsőrendű órásszemű spanyolmegyő 5, válogatott szívcserezsnye 3 korona, postakosaranként utánvétellel szállítja Gyümölcskivíteli Társaság, Kecskeméten, Kajsziánbarackra előjegyzést elfogadunk.

Feltalálók, bármely eszmét olcsón kidolgozott szabadalmaztatásra. Ems. Petrozsény, Deák-bánya.

BOR! Borivók, vendéglősök tudomására hozom, hogy tőlem természetes, tiszta dalmáciai fajborokat jutányos áron beszerezhetnek. Ófehér, zöldes, hektója 60 korona, vörös zamatos 58 korona, fekete bikavér 65 korona. Rendelhető 50 literes hordó is. Meggyőződésül önköltségi árban bérmentve 5 kilogrammos postamintát 4 koronáért küldök. — Elm: Pank Ödön bormagykereskedő, Fiuméba.

Abbázia Szálloda

Budapest, Dohány-utca 62.

(Erzsébet-körút mellett) tel esen ujonnan berendezve, gőzfűtés, villanyvilágítás, hideg, meleg víz.

Szobák már 3 K-ért. Figyelmes előzékeny kiszolgálás

94,102 - 1911. számhoz.

Földhaszonbérleti hirdetés.

A magyar vallás alapnak Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye Dévaványa község határában lévő „Ecsegi“ II. és V/B. számú a kezelési térkép szerinti 1520-716 1600 holdas birtokának 1911. évi november hó 1-től kezdődő 12 évre leendő bérbeadása iránt az alólirott miniszterium IX. ügyosztályában (Vadász-utca 33. sz. 1911. évi szeptember hó 4-ik napján déli 12 órakor zárt ajánlatu nyilvános versenytárgyalás fog tartatni.

Az 1-1 koronás bélyeggel ellátott, lepecsételt ajánlatok az alólirott miniszterium segédhivatalának igazgatóságánál legkésőbb **1911. évi szept. hó 4-én d. e. 10 óráig** nyújtandók be. A borítékon jelzendő „Ajánlat az ecsegi II. és V/B. számú bérletre“. Az ajánlatban nem a holdankénti, hanem az egész birtokra felajánlandó évi haszonbér számokkal és betűkkel irandó ki.

Az ajánlatok csak akkor tárgyalatnak, ha a kiszolgáltatott ajánlati minta perrendszerüleg két tanu előttemezésével van aláírva.

Bánatpénzül 5000 kor. vagy készpénzben, vagy biztosítékképes érték-papirokban bármelyik állami (adóhivatali) vagy a közalapítványi közp. pénztárnál teendő le és az arról szóló letéti nyugta az ajánlatokhoz csatolandó. Elkésve érkezett, kellőleg ki nem állított avagy fel nem szerelt ajánlatok, valamint az utó ajánlatok figyelembe vételére nem számíthatnak. A kik gyámtalan vagy gondnokság alatt állanak, ugyszintén a kik az uradalommal szemben tartozásban vannak, vagy bármi czimen perben állanak a versenyből kizáratnak, továbbá a községek, hitközségek mint erkölcsi testületek az árverésen részt nem vehetnek s mint ajánlatot tevők el nem fogadtatnak.

A részletes versenytárgyalási és haszonbérleti feltételek, nemkülönben az ajánlati minták s a jelenleg érvényben lévő szerződések a miniszterium segédhivatali igazgatóságánál (Hold-utca 16. sz.) és a püspökladányi kir. közalapítványi gazd. felügyelőségénél, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Budapest, 1911. július havában.

A m. kir. vallás- és közokt. Minisztertől.

Minden a szakmába vágó jobb kereskedésekben kapható.

Világhirű

SULEIMAN

Gummisarok

a koronajegygyel.

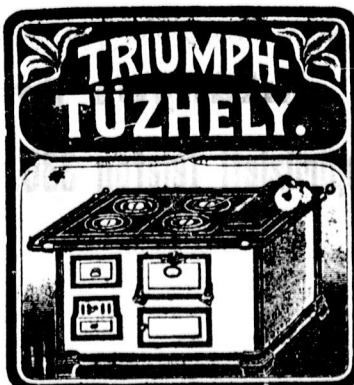
Főraktár Ausztria-Magyarország részére:
Hermann Hirsch-cég Wien VII/3.

Eltünteti a szeplőt,

májfoltot, arcbőrráncosodást, bármiféle kiütéseket és hajhullást okozó gombásodást a

CSORBA-féle **ORGONA-CRÉM** ára 1 kor.
ORGONA-POUDER „ 1 kor.
ORGONA-SZAPPAN „ 1 kor.
ORGONA-HAJVIZ „ 1-20 kor.
ORGONA-HAJMOSÓPOR 60 fill.

Ezen készítmények artalmas anyagokat nem tartalmaznak. Kapható minden gyógytárban és az egyedüli készítőnél CSORBA JÁNOS gyógytárban KECSKEMÉTEN.

Áldás — minden konyhában.

TRIUMPH takaréktűzhelygyár

GOLDSCHMIDT S. és FIA

WELS (Felső-Ausztria).

ÁRJEJYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.